

VARHAISKASVATUSPALVELUT**Toimielin** Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta**Tehtäväalue** Varhaiskasvatuspalvelut**Vastuhenkilö** Varhaiskasvatusjohtaja**Tehtäväalueen kuvaus**

Ruskon kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjoaa ruskolaisille lapsille suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Osana varhaiskasvatustoimintaa järjestetään koko 6-vuotiaiden ikäluokalle maksutonta esiopetusta. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutetaan tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta.

Ruskolaisilla lapsiperheillä on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen välillä. Ruskon kunnassa toimii yksi yksityinen päiväkotikiitos ja 2 yksityistä perhepäivähoitajaa. Lisäksi kunta myöntää varhaiskasvatuksen palvelusetelin myös lähiseudun kunnissa toimiviin yksityisiin varhaiskasvatuspaikkoihin. Rusko on mukana seutukunnallisesti sovitussa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämismallissa, jossa perheellä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka kuntien välisenä ostopalveluna Turun seudun kunnista.

Pedagogisina painopisteinä kaikissa päiväkodeissa ovat toiminnallinen oppiminen, lasten liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen, luontopedagogiikka ja ympäristökasvatus. Lisäksi vuonna 2025 päiväkodeissa keskitytään erityisesti vahvuuksien huomioimiseen, ns. vahvuuspedagogiikan kautta.

Erityisvarhaiskasvatus järjestetään inklusiivisesti osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta. Ruskolla työskentelee kolme vakituista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Esioppilaiden erityisopetuksen kohdalla tehdään yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Tulosalue pitää sisällään myös lasten kotihoidon tuen ja kuntalisän, yksityisen hoidon tuen sekä osittaisen että joustavan hoitorahan. Yksityisen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon piirissä olevat lapset käyttävät palveluseteliä, jolloin yksityisen hoidon tuen kuntalisä on määritelty koskemaan vain kotiin palkattua hoitajaa. Palvelusetelin indeksitarkistus tehdään maalikuussa ja se astuu voimaan 1.8.2025 alkaen.

Olellaiset muutokset ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa varataan palkkamäärärahat lapsimäärään suhteutetulle lakisääteiselle henkilöstölle. Lakisääteiseen henkilöstöön kuuluu varhaiskasvatuksen opettajat, lastenhoitajat, sosionomit, erityisopettajat ja päiväkodin johtajat. Lisäksi talousarvioon varataan palkkamäärärahat harkinnanvaraisille avustajille, jotka työskentelevät mm. vaikeasti vammaisten lasten henkilökohtaisina avustajina tai ryhmäavustajina lapsiryhmissä, joissa on useampi tehostettua ja/tai erityistä tukea tarvitseva lapsi.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 37 § mukaan 1.1.2030 päiväkodissa kasvatusta, opetuksen ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitettua henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Jotta Ruskon

varhaiskasvatuksessa varmistetaan lakisääteinen henkilöstörakenne 2030 vuoden alusta alkaen, tulevat rekrytoinnit suunnitellaan tarkasti. Eläköitymisten tai irtisanoutumisten kautta avautuvia paikkoja täytetään tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin pätevyyden omaavilla henkilöillä. Vuonna 2025 ei ole tiedossa eläköitymistä, joten lastenhoitajan työsuhteita ei saada muutettua varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin työsuhteiksi.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 36 § tuli voimaan 4.6.2021. Sen mukaan päiväkodin henkilöstön mitoitukselta ei ole sallittua poiketa mistään henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kaikissa päiväkodeissa toimii resurssilastenhoitaja turvaamassa lain toteutumista. Lisäksi varhaiskasvatukseen on palkattu kaksi vakituista kiertävää sijaista lastenhoitajan tehtäviin takaamaan lakisääteinen henkilöstömitoitus.

Varhaiskasvatusmaksuissa on tapahtunut monia muutoksia edellisten vuosien aikana, ja sen takia varhaiskasvatuksen toimintatuotot ovat laskeneet noin 30 %.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Varhaiskasvatuksen merkittävimmät riskit liittyvät pätevän henkilöstön saatavuuteen, veto- ja pitovoimatekijöihin sekä lyhytaikaisten sijaisten saatavuuteen.

Tilojen riittävyys on myös yksi lainmukaisen toiminnan riskitekijä. Varhaiskasvatukseen tulee enenevässä määrin alle 3-vuotiaita lapsia, jolloin ryhmätiloja tarvitaan suhteessa enemmän. Uusi Karhukallion päiväkoti tuo helpotuksen tilanpuutteeseen syksystä 2025 alkaen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on Kevan tilasto- ja tutkimustiedon valossa kohonnut työkyvyttömyysriski muuhun kunta-alaan verrattuna. Lyhyet ja keskipitkät sairauspoissaolot ovat alalla yleisiä ja lisäävät henkilöstön riskiä siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle hieman enemmän kuin muilla toimialoilla. Selvityksen mukaan lastenhoitajilla yleisin syy siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle on tuki- ja liikuntaelinsairaudet, varhaiskasvatuksen opettajilla mielenterveyshäiriöt. Työkyvyttömyysriski kasvaa erityisesti 50 ikävuoden jälkeen ja on suurin yli 55-vuotiailla. Yli 55-vuotiaiden ikäryhmässä lastenhoitajien riski on 5,6 prosenttia ja varhaiskasvatuksen opettajien 4 prosenttia. (Keva.fi)

Varhaiskasvatuksen henkilöstölle kertyi poissaoloja enemmän kuin muilla kunnan ammattialoilla, keskimäärin 21,1 päivää vuonna 2022 ja 18,6 päivää vuonna 2021. Molempina vuosina heille kertyi poissaoloja keskimäärin viisi päivää enemmän kuin kuntatyöntekijöille keskimäärin. Vaikka sairauspoissaolot ovat lisääntyneet kaikissa ikäryhmissä, erityisesti niitä on alle 30-vuotiailla ja niiden taustalla on mielenterveyden häiriöt. Myös varhaiskasvatuksessa alle 30-vuotiaiden työntekijöiden kokemus henkisestä työkyvystä on heikentynyt. Nuorten perehdyttämiseen, johtamiseen ja tukeen pitää nyt panostaa. (Keva.fi) Ruskolla sairauslomien määrät eivät ole valtakunnallisella tasolla, mutta asiaan on kiinnitettävä huomiota, jotta tilanne saadaan pysymään sellaisena.

Päiväkodin johtajien väheneminen nostaa riskiä henkilöstön työhyvinvointiin alenemiseen ja sitä kautta mahdollisesti lisää sairauslomia. Johtaminen nousee erityisen suureen rooliin silloin kun kuntataloudessa tapahtuu notkahduksia. Myös muutokset toimintatavoissa vaativat muutosjohtamista ja johtajan läsnäoloa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö

ammattinimike	TA2025 (1.8.25)	1.8.2024
varhaiskasvatusjohtaja	1	1
varhaiskasvatuksen opettaja	21	19
varhaiskasvatuksen sosionomi	1	0
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3	3
lastenhoitaja	34	40
avustaja	6 määritellään vuosittain toimikaudeksi kerrallaan	8 määritellään vuosittain toimikaudeksi kerrallaan, osa avustajista vakituisia lastenhoitajia
kiertävä sijainen lastenhoitaja	2	2
resurssityöntekijä lastenhoitaja	5	5
päiväkodinjohtaja	4	4
toimistosihteer	2	2
ict-tuki perusopetuksesta	0,1	0,1

Päiväkotien tietokoneiden ja iPadien määrää lisätään vähitellen vastaamaan tarvetta. Laitteiden leasing-kustannukset on huomioitu vuoden 2025 käyttötaloudessa. Laitteiden hankinnoissa hyödynnetään palvelusopimusmallia.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TP2023	TA 2025
Kasvavaan /muuttuvaan varhaiskasvatuspalvelujen tarpeeseen vastataan toiminnan edellyttämin tilaratkaisuoin tai muita palvelutuotanto vaihtoehtoja hyödyntäen	Omien toimitilojen määrä ja täyttöasteen seuranta (yli 92%) Muiden palveluntuotanto vaihtoehtojen määrä ja käyttö	Omissa päiväkodeissa oli lapsia keskimäärin 310. Päiväkodit olivat täynnä ja uusia ryhmiä jouduttiin perustamaan kevään 2023 ajaksi. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 140 lasta. Kotihoidontuki 80 – yht: 211	Omat päiväkodit 5 Täyttöaste yli 92% Yksityisen varhaiskasvatuksen määrä pysyy n. 30 %
Verkostoituminen yli sektorirajojen ja sen näkyminen toiminnassa	yhteistoimintamuodot ja määrät	Yhteistyö toteutui suunnitellusti kaikissa yksiköissä.	Toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetusryhmissä

Palvelujärjestelmän kehittäminen ja asiakkaiden osallisuus palveluprosesseissa Positiivinen palvelukokemus	Asiakaskyselyjen vastaus% sekä huoltajien antaman arvosanan keskiarvo. Kyselyn asteikko on 1-5	Keväällä 2023 tehtiin asiakastyytyväisyyskysely (ei yhteistyötahoille). Vastausprosentti jäi 52 %. Yksikkökohtainen tulos oli pedagogisen toiminnan osalta ka 4,5. Yksikkökohtaisesti ka vaihteli 4,2 ja 4,7 välillä. Palvelukokemuksen ka oli 4,3	Joka vuosi kaikille asiakkaille tyytyväisyyskysely, joka toinen vuosi mukaan otetaan yhteistyötahot. vastaus% yli 75 Yksikkökohtainen tulos yli 4,3 Positiivinen palvelukokemus tulos yli 4
Pedagogisen toiminnan laadun arviointi ja varmistaminen: lähiympäristön hyödyntäminen, liikunnan kautta tekeminen, toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen.	Asiakastyytyväisyyskyselyn ja henkilökunnan itsearvioinnin tulokset pedagogisen toiminnan laadusta. Henkilöstön, tiimin ja yksikön oma arviointi, arviointityökalua käyttäen sekä arvioinnin tekeminen olemassa oleviin asiakirjoihin (ryhmävasu, tiimisopimus) Kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssin kautta tehtävät kyselyt.	Toteutuu joka ryhmässä, lähes joka viikko. Toteutuu pääsääntöisesti kaikkien kasvattajien osalta. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota!	Asiakastyytyväisyyskysely + pedagogisen laadun arviointikysely henkilöstölle vuosittain Kansallisen laadunarviointikyselyn käyttöönotto Lähiympäristön hyödyntäminen ja liikunnan kautta tekeminen toteutuvat viikoittain joka ryhmässä Toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus sekä vahvuuksien hyödyntäminen toteutuvat päivittäin kaikkien kasvattajien toiminnassa.
Lapsuudessa helposti saatava tuki	Henkilöstön ja huoltajien arvio. Tuen toteutuminen ryhmissä tarpeen mukaan. Kyselyn asteikko 1-5	Tuen toteutumista kysyttiin asiakastyytyväisyyskyselyssä ja ka oli 4.0. Henkilökunnan pedagogisen toiminnan kyselyssä ka oli 4.1	Kysely henkilöstölle ja huoltajille. Tulos yli 4.
Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen määrä ja asiakasprosessin kehittäminen	Ohjausjärjestelmä toimittajilta pyydettiin järjestelmien esittely ja alustavat tarjoukset. Ohjausjärjestelmän vaihto siirtyi alkuvuoteen 2024.	Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käytön tehostaminen.

Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen	Vanhempaintoimikuntien määrä Yhteistyö lähiympäristön, esim. vanhusten, koulujen, kolmannen sektorin kanssa. Todennetaan toimintakertomuksista	Vanhempainyhdistykset toimivat muissa päiväkodeissa, paitsi esiopetusyksiköissä. Yhteistyön toteutumiseen lähiympäristön kanssa tulee kiinnittää huomiota jatkossa. Joissain päiväkodeissa toteutui hyvin, toisissa heikommin.	Jokaisessa yksikössä tai kunnanosassa yhteinen vanhempaintoimikunta Yhteistyö lähiympäristön kanssa toimivaa ja säännöllistä jokaisessa yksikössä.
--	---	---	---

Kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvua ja sitä kautta uusia investointipaineita hallitaan tukemalla ja mahdollistamalla perheiden valintaoikeutta kotihoitoon tai yksityiseen varhaiskasvatukseen. Tavoite: Kotihoidon piirissä 15-20% lapsista (osallistumisaste yli 80%). Palvelusetelillä n. 25-30% varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista.	Yksityisen hoidon tuen käyttö: lapsia keskim. /vuosi	1	0
	Kotihoidon tuen käyttö: lasten määrä keskim. /kk	50	15%
	Palvelusetelin käyttö: lasten määrä keskim./kk	140	30%

Taulukko on informatiivinen.

Tuloarviot ja määrärahat